

Nėra sveikatos be psichikos sveikatos

Valstybinio psichikos sveikatos centro informacinis biuletenis Nr. 4 (9) 2008 m. gegužės mėn.

VPSC kontaktai:

ADMINISTRACIJA

Tel. 85 267 18 11
el.p.: info@vpssc.lt

PSIHIKOS SVEIKATOS SKYRIUS

Tel. 85 249 99 75
el.p.: rolanda@vpssc.lt

PRIKLAUSOMYBĖS LIGŲ SKYRIUS

Tel. 85 249 99 76
el.p.: aura@vpssc.lt

INFORMACIJOS IR RYŠIŲ SKYRIUS

Tel. 85 249 08 17
el.p.: janina@vpssc.lt

Daugiau informacijos
galima rasti VPSC
interneto puslapyje:

<http://www.vpssc.lt>

TARP RYTŲ IR VAKARŲ

Jurgita Sajevičienė
CAMHEE projekto koordinatė

Šių metų balandžio 30 – gegužės 3 dienomis Stambule vyko XVIII Tarptautinės vaikų ir paauglių psichiatrijos asociacijos (IACAPAP) suvažiavimas, kurio šūkis:

**„Nutieskime tiltą tarp rytų ir vakarų vaikams,
kultūroms bei išipareigojimams“**

Pati kongreso vieta – tai tiltas tarp Rytų ir Vakarų, tarp Europos ir Azijos. Daugiau nei tūkstantį metų Stambule viešpatavo trys didžiosios imperijos – Romos, Bizantijos bei Osmanų. Čia vietą sau rasdavo skirtingų tikėjimų bei kultūrų atstovai taikiai sugyvendami ir mėgaudamiesi ramiu gyvenimu.

Kongreso programa labai įvairi - nuo trumpųjų žinučių iki išsamių pranešimų, paskaitų bei mokymų ciklą.

Šiais metais IACAPAP kongrese buvo pristatytas ir Valstybinio psichikos sveikatos centro vadovaujamas tarptautinis projektas „Vaikų ir paauglių psichikos sveikata Europos Sąjungoje po plėtros: efektyvios politikos ir praktikų sukūrimas“ (toliau – CAMHEE). Pranešimą skaitė projekto

mokslinis vadovas Dainius Pūras bei projekto vadovė Ona Davidonienė. Jo tema: „Vaikų psichikos sveikata naujosiose Europos demokratinėse valstybėse: efektyvios politikos ir praktikos paieška“.

Kongreso metu atskiras simpoziumas buvo skirtas ir vienai CAMHEE projekte nagrinėjamai temai – patyčioms tarp vaikų. Šiame simpoziume projekto mokslinis vadovas Dainius Pūras pristatė Lietuvos patirtį sprendžiant skaudžią ir mūsų šaliai nepaprastai aktualią patyčių, priekabiavimo problemą (pranešimo tema „Patyčių prevencija – Lietuvos patirtis“).

Kongreso dalyviai turėjo galimybių ne tik išgirsti plačią specialistų iš viso pasaulio patirtį užtikrinant vaikų ir paauglių psichikos sveikatą, bet ir užmegzti svarbias

dalykines pažintis, ieškoti galimo bendradarbiavimo su kitų šalių atstovais.

Nepamirštamą išpūdį paliko Turkijos kolegų patirtis, pristatyta gegužės 2 d. pavakare. Į Hiltono viešbučio salę susirinko nedidelė grupelė žmonių, geidžiančių sužinoti ir pamatyti, kaip galima panaudoti visuomenės informavimo priemones tam, kad prisidėtų prie vaikų psichikos sveikatos gerinimo mokyklose. Pirmiausiai į galvą šovė mintis, jog greičiausiai bus kalbama apie kokias pokalbių laidas ar net specialias laidas moksleiviams. Tad užgniaužę kvapą laukėme, kol lektoriai paruoš aparatūrą ir prasidės užsiėmimas.

Likome be galo nustebę, nes niekas net neužsiminė apie žiniasklaidos galią ar svarbą, niekas nekalbėjo ir apie televizijos ar radijo laidas. Viskas daug paprasčiau ir genialiau. Turkijos valdžia paprašė keletą savo šalies specialistų, kad šie parengtų mokykloms programą, skirtą patyčių prevencijai. Specialistai (paskaitos lektoriai Bulent Coskun bei Aysen Coskun) visai netroško eiti ir monologu kalbėti apie šią jautrią problemą, tad ėmė sukti galvą, kaip mokymo programą apvilkti įdomesniu, patrauklesniu drabužiu. Taip akis užkliuvo už populiarių serialų, transliuojamų per televiziją. Gimė mintis, jog galima panaudoti labai išraiškingas ir charakteringas filmų ištraukas, kur aiškiai vaizduojami tam tikri jaunuolių tarpusavio santykiai, ir šią medžiagą aptarti su moksleiviais. Juk dažnai daug lengviau kalbėti ne apie save, savo išgyvenimus ir patirtį, o apie kitą žmogų, jo jausmus.

Paskaitų metų lektoriai sustabdydavo filmuotą medžiagą ir pasiūlydavo moksleiviams suvaidinti galimą situacijos pabaigą. Tad metodas išties patrauklus jaunuoliams.

Kongreso dalyviai labai aktyviai išitraukė į diskusiją apie tai, kiek tokio pobūdžio mokymai yra paplitę ar taikomi jų šalyje. Valstybinio psichikos sveikatos centro atstovai pristatė savo patirtį – jau ne pirmi metai vaikai kviečiami kurti videofilmukus, klipus, kuriuose nagrinėjamos opios, jaunimui aktualios problemos (priklausomybės, patyčios), o vėliau ši medžiaga naudojama paskaitų mokyklose metu. Svarbu tai, kad vyksta dialogas tarp jaunimo ir psichikos sveikatos specialistų, kad nebelieka vienpusio monologo iš suaugusiųjų, vyresniųjų pusės. Vaikai labai išradingi ir bėdas mato bei jas suvokia ne ką prasčiau už suaugusiuosius. Kongreso svečius nepaprastai sudomino Lietuvos patirtis ir taip gimė mintis pradėti tarptautinį bendradarbiavimą. Sukurti grupę, kuri galėtų

dalintis turimais filmais, klipais bei kita medžiaga ir taip paruošti kuo priimtinesnes mokymo priemones jaunimui. Iš pradžių kilo sumišimas – kaip gi ta medžiaga pasidalinsi, jei visi ją turi savo kalba – turkų, lietuvių, brazilų, arabų. Vėliau supratome, kad beveik visų patirtis rodo, jog filmuose labai svarbi yra kūno kalba, neverbalika, kuri lengvai suprantama tiek turkui, tiek brazilui, tiek egiptiečiui, tiek lietuviui.

Praėjus vos keliom dienom po kongreso pasiekė kolegės iš Egipto Shewikar Fallag laiškėlis, primenantis, ką išipareigojome Stambule ir suteikiantis vilties, jog užsimezgusi draugystė ir bendras tikslas nuties tiltą tarp Rytų ir Vakarų bei atvers duris gražiam tarptautiniam bendradarbiavimui.

